

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 21. maijā
(OR. en)

10119/24

HYBRID 81
DISINFO 76
AG 101
PE 136
CYBER 168
JAI 834
RELEX 686
JAIEX 35
CFSP/PESC 768
PROCIV 38
IPCR 36
COPS 282

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par demokrātijas noturību: vēlēšanu procesu aizsargāšana pret ārvalstu iejaukšanos

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par demokrātijas noturību: vēlēšanu procesu aizsargāšana pret ārvalstu iejaukšanos, kurus Padome apstiprināja 4025. sanāksmē, kas notika 2024. gada 21. maijā.

Padomes secinājumi par demokrātijas noturību: vēlēšanu procesu aizsargāšana pret ārvalstu iejaukšanos

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

1. UZSVER pilsoņu fundamentālo lomu demokrātijā un PASVĪTRO, ka brīvu un godīgu vēlēšanu aizsardzība pret jebkādu ārvalstu iejaukšanos, tostarp informācijas telpā, ko veic valsts vai nevalstiski aktori, kā arī vēlēšanu pārredzamība ir būtiska demokrātijai. Mūsu demokrātija, kuras pamatā ir brīva un pārdomāta politiskā izvēle, ir jāaizsargā no visu veidu ārvalstu iejaukšanās. Demokrātijas noturība ir jāstiprina, veidojot uzticēšanos, un tās pamatā jābūt pamattiesībām un demokrātiskajām vērtībām, ko atbalsta Eiropas Savienība. 2024. gadā miljardiem iedzīvotāju visā pasaulē balsojot, tostarp Eiropas Parlamenta vēlēšanās, demokrātijas noturībai Padomes darba kārtībā arī turpmāk tiks pievērsta īpaši liela uzmanība.
2. UZSVER, ka drošības vide Eiropā pēdējos gados ir būtiski mainījusies, ņemot vērā Krievijas veikto Krimas aneksiju un tai sekojošo agresijas karu pret Ukrainu. Šo situāciju saasina pieaugošā ģeopolitiskā konkurence un starptautiskie un reģionālie konflikti, tostarp pašreizējā situācija Tuvajos Austrumos. Turklāt šo konfliktu instrumentalizācija vēl vairāk saasina problēmas, ar kurām saskaras mūsu demokrātija, un tas var novest pie lielākas sabiedrības spriedzes, polarizācijas, radikalizācijas un mazākas uzticēšanās iestādēm un vēlēšanām. ATZĪST, ka valstiski un nevalstiski aktori arvien vairāk izmanto hibrīdtaktiku, kas rada arvien lielāku apdraudējumu ES, tās dalībvalstu un tās partneru drošībai.

3. ATZĪST, cik vērtīga ir cieša sadarbība ES iekšienē brīvu un godīgu vēlēšanu nodrošināšanā Eiropas Savienībā, un AICINA Augsto pārstāvi un Komisiju kopā ar dalībvalstīm ātri un visaptveroši izmantot visus iedibinātos mehānismus, tīklus un rīkus, lai nodrošinātu šādu sadarbību un atbalstītu demokrātisko procesu, tostarp vēlēšanu, integritāti, kas pasargāti no visu veidu ārvalstu iejaukšanās, netraucējot atklātām demokrātiskām debatēm. Šajā nolūkā UZSVER, cik svarīgi ir efektīvi un iedarbīgi izmantot Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklu un ātrās brīdināšanas sistēmu, kā arī paļauties uz Eiropas Digitālo mediju observatorijas un tās darba grupas ieguldījumu 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās.
4. ATZĪST, ka ļaunprātīgas kiberdarbības bieži vien ir svarīgs hibrīdkampaņu elements, un UZSVER, ka ir jāturpina stiprināt kiberdrošību un noturību valstu un ES līmenī, kā arī to, cik svarīga šajā ziņā ir starptautiskā sadarbība un solidaritāte. AICINA dalībvalstis, kā arī ES iestādes, struktūras un aģentūras veikt atbilstīgus un samērīgus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai pastāvīgi novērstu un kavētu pret valstu un ES demokrātiskajiem procesiem vērstas ļaunprātīgas kiberdarbības, atturētu no tām un reaģētu uz tām.

5. ATZĪST, ka ir tādi ārvalstu un nevalstiski aktori, kuri nevairās izmantot jaunas un revolucionāras tehnoloģijas, piemēram, mākslīgo intelektu, lai palielinātu tādu hibrīdkampaņu iedarbīgumu, kuru mērķis ir iejaukties demokrātiskajos procesos. Mākslīgā intelekta tehnoloģijas varētu palielināt ietekmes operāciju ātrumu un mērogu un ļaut radīt fiktīvu saturu, kas varētu vairoto esošos apdraudējumus, piemēram, vēršanos pret politiskajiem kandidātiem un iedzīvotāju maldināšanu, kropļojot informāciju un realitāti. Vienlaikus UZSVER daudzās iespējas, ko jaunās tehnoloģijas varētu sniegt, lai ES un tās dalībvalstis, tehnoloģiju uzņēmumi un pilsoniskā sabiedrība varētu efektīvi reaģēt uz šādiem izaicinājumiem, un šajā sakarā cita starpā PAUŽ GANDARĪJUMU par darbu pie Mākslīgā intelekta akta, kā arī par to, ka tiek veicināta cilvēktiesībās balstīta pieeja digitālajām tehnoloģijām. AICINA Augsto pārstāvi, Komisiju un dalībvalstis arī turpmāk ievērot, aizsargāt un veicināt cilvēktiesības, demokrātiskos procesus un tiesiskumu tiešsaistē tāpat kā to darām bezsaistē, jo īpaši, veicinot digitālo prātību, kā arī sekmējot cilvēkorientētu un cilvēktiesībās balstītu pieeju digitālajām tehnoloģijām, piemēram, mākslīgajam intelektam ¹.
6. Saistībā ar plašākiem centieniem stiprināt mūsu noturību un spēju reaģēt uz hibrīdkampaņām, tostarp ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos (*FIMI*), ATGĀDINA mērķus, kas izklāstīti Stratēģiskajā kompās drošībai un aizsardzībai, ko Eiropadome apstiprināja 2022. gada 25. martā ². Šajā sakarā ATZĪMĒ attiecīgās konkrētās darbības, kas veiktas:
- **ES hibrīddraudu novēršanas rīkkopas** izveide, kā izklāstīts Padomes 2022. gada 21. jūnija secinājumos par satvaru koordinētai ES reaģēšanai uz hibrīdkampaņām ³, kas apvieno esošos un iespējamajos jaunajos instrumentus un kas nodrošina satvaru koordinētai reaģēšanai uz hibrīdkampaņām, kuras ietekmē ES un tās dalībvalstis un partnerus. Tā ietver preventīvus, sadarbības, stabilitātes, ierobežojošus un atgūšanās pasākumus un stiprina solidaritāti un savstarpējo palīdzību;
 - rīkkopas pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos ("*FIMI* rīkkopa") izveide;

¹ Dok. 11088/23.

² EUCO 1/22.

³ Dok. 10016/22.

- **kiberdiplomātijas rīkkopas (CDT)** stiprināšana, kuras mērķis ir ātri un apņēmīgi reaģēt uz kiberdraudiem un uzbrukumiem un kura varētu palīdzēt ES reaģēt uz hibrīdkampaņām saskaņā ar tās noteikumiem un procedūrām.

ATZĪMĒ, ka šīs rīkkopas būtiski veicina daudz visaptverošāku pieeju, nodrošinot koordinētu reakciju uz hibrīdkampaņām, kiberuzbrukumiem un *FIMI* darbībām pret ES, tās dalībvalstīm un partneriem, tādējādi stiprinot vispārējo noturību. UZSVER, cik svarīgi ir maksimāli izmantot esošos instrumentus un pasākumus ES līmenī, piemēram, Digitālo pakalpojumu aktu, pastiprināto prakses kodeksu dezinformācijas jomā, Kritisko vienību noturības direktīvu ⁴, Tīklu un informācijas drošības (TID 2) direktīvu ⁵ un nesen pieņemto regulu par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu. Rīkkopas ne vien pēc vajadzības papildina esošos sankciju režīmus, bet arī ietver iespēju izpētīt jaunus ierobežojošus pasākumus, lai vērstos pret hibrīddarbībām un *FIMI*.

7. Padome arī UZSVER progresu, kas tiek panākts **hibrīddraudu novēršanas ātrās reaģēšanas vienību** izveidē, un AICINA Augsto pārstāvi un Komisiju ātri virzīties uz šādu vienību izveidi, UZSVEROT, ka hibrīddraudu novēršanas ātrās reaģēšanas vienībām būtu jākalpo par vienu no galvenajiem ES hibrīddraudu novēršanas rīkkopas instrumentiem, lai atbalstītu ES dalībvalstis un partnervalstis hibrīddraudu novēršanā.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2557 (2022. gada 14. decembris) par kritisko vienību noturību un Padomes Direktīvas 2008/114/EK atcelšanu, OV L 333, 27.12.2022.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2555 (2022. gada 14. decembris), ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kiberdrošības līmeni visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (TID 2 direktīva), OV L 333, 27.12.2022.

8. AICINA pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām, to laikā un pēc tām uzlabot situācijas apzināšanos saistībā ar ārvalstu un nevalstisko aktoru mēģinājumiem iejaukties demokrātiskajā procesā Eiropas Savienībā. UZSVER ES *INTCEN* Hibrīddraudu analīzes vienības (*HFC*) centrālo nozīmi, kura ar ES Militārā štāba (*ESMŠ*) Izlūkošanas direktorāta atbalstu saskaņā ar ES vienotās izlūkdatu analīzes procedūru (*SIAC*) ir centrālā struktūra, kas nodrošina izlūkdatu novērtējumus par hibrīddraudiem, kuru pamatā galvenokārt ir dalībvalstu sniegtie izlūkdati, kā arī situācijas apzināšanos, analizē visu avotu informāciju, balstoties uz atvērto pirmkodu un klasificētu informāciju no dažādām ieinteresētajām personām EĀDD, Komisijā un dalībvalstīs. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka ir jāuzlabo *HFC* veiktā atklāšana, analīze un prognozēšana *SIAC* ietvaros.
9. ATZĪST, ka Digitālo pakalpojumu akts ir pirmais izpildes rīks, kas var efektīvi palīdzēt mazināt sistēmiskos riskus, kuri saistīti ar dezinformācijas izplatīšanu tiešsaistē, un aizsargāt vēlēšanu procesu integritāti no visu veidu ārvalstu iejaukšanās. ATZĪST, ka pastiprinātais prakses kodekss dezinformācijas jomā un tā daudzveidīgā parakstītāju bāze ir svarīgs forums to jautājumu risināšanai un apspriešanai, kas saistīti ar dezinformāciju tiešsaistē vēlēšanu laikā. UZSVER tehnoloģiju nozares, valdību un citu ieinteresēto personu kopīgo atbildību par vārda brīvības un atklāta demokrātiska diskursa atbalstīšanu digitālajā telpā.
10. AICINA Komisiju turpināt darbu ar tiešsaistes platformām saskaņā ar pastiprināto prakses kodeksu dezinformācijas jomā un Digitālo pakalpojumu aktu un pēc iespējas labāk izmantot Eiropas Mediju brīvības aktu un jauno regulu par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu, uzsverot, ka ir vajadzīga efektīva iesaiste, pamatojoties uz saskaņoto saistību īstenošanu, aktīvāka sadarbība ar mazākām tiešsaistes platformām, sadarbības turpināšana ar plašāku ieinteresēto personu kopienā – pirmkārt un galvenokārt ar pilsonisko sabiedrību, faktu pārbaudītājiem un akadēmiskajām aprindām, – kā arī informācijas apmaiņa ar ES dalībvalstīm.

11. UZSVER, cik svarīgi ir atbalstīt iedzīvotāju līdzdalību demokrātiskajā dzīvē, kas ir brīva no jebkāda veida ārvalstu iejaukšanās. UZSVER, cik svarīgi ir veicināt pilsoņu digitālo prasību un medijprasību, cik būtiska nozīme ir brīviem un neatkarīgiem medijiem un mediju plurālismam, cik svarīgi ir nodrošināt ciešu sadarbību ar pilsonisko sabiedrību un akadēmiskajām aprindām, stiprināt faktu pārbaudītāju lomu un turpināt nodrošināt tiešsaistes platformu pienācīgu pārskatatbildības līmeni, atbildības sajūtu un pārredzamību.
12. AICINA Komisiju un dalībvalstis ātri īstenot darbības un prioritātes, par kurām paziņots tās 2020. un 2023. gada ziņojumos par ES pilsonību ⁶, lai stiprinātu demokrātisko līdzdalību, dotu pilsoņiem iespējas un sekmētu pilsoņu iekļaušanu Eiropas Savienībā, jo īpaši, iekļaujot nepietiekami pārstāvēto vēlētāju kategorijas.
13. UZSVER, cik svarīgs ir darbs, ko veic EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļa (EĀDD *StratCom*) un tās operatīvās grupas, jo īpaši Austrumu Stratēģiskās komunikācijas operatīvā grupa ar tās pamatprojektu *EUvsDisinfo*, kā arī Rietumbalkānu operatīvā grupa, Dienvidu operatīvā grupa un jaunizveidotā Subsahāras Āfrikas Stratēģiskās komunikācijas operatīvā grupa, veicinot efektīvu un uz faktiem balstītu komunikāciju, dezinformācijas apkarošanu, stratēģisko komunikāciju par ES ārējo darbību un stiprinot vispārējo mediju vidi un pilsonisko sabiedrību tās attiecīgajos reģionos, tostarp pirms vēlēšanām, to laikā un pēc tām. UZSVER, cik svarīgi ir apkarot *FIMI*, tostarp dezinformāciju dažādās valodās un plašā ģeogrāfiskā mērogā.

⁶ Komisijas ziņojumi Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: 2020. gada ziņojums par ES pilsonību “Pilsoņu līdzdalības veicināšana un viņu tiesību aizsardzība”, COM(2020) 730 final, un “Par panākto virzībā uz reālu ES pilsonību 2020.–2023. gadā”, COM(2023) 931 final.

14. PIENĒM ZINĀŠANAI Demokrātijas aizsardzības paketi, ar ko Komisija nāca klajā 2023. gada decembrī un kuras pamatā ir 2020. gadā pieņemtais Eiropas Demokrātijas rīcības plāns. PIENĒM ZINĀŠANAI priekšlikumu direktīvai par trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārredzamību ⁷, kuras mērķis ir uzlabot pārredzamības prasības, lai novērstu ārvalstu iejaukšanos Savienības demokrātiskajā telpā, un ieteikumu par iekļaujošiem un noturīgiem vēlēšanu procesiem Savienībā ⁸, kurā paredzēti konkrēti pasākumi dalībvalstīm un politiskajiem aktoriem, tostarp partijām un fondiem, lai palīdzētu aizsargāt vēlēšanu procesus pret visu veidu ārvalstu iejaukšanos.
15. UZSVER, cik svarīgas ir mācības, kurās apvienoti dažādi elementi, piemēram, *FIMI*, ļaunprātīgas kiberdarbības un apdraudējums kritiskajai infrastruktūrai, ņemot vērā to, ka hibrīdkampaņām un apdraudējumam, ar ko mēs saskaramies, arvien vairāk ir daudzdimensionāls un starpnozaru raksturs. ATGĀDINA, cik vērtīga ir valstu un ES partneru dalība mācībās, piemēram, par demokrātijas noturību, – tas sniedz pārskatu par visiem pašreizējiem rīkiem, kas pieejami, lai uzlabotu mūsu demokrātijas noturību vēlēšanu kontekstā. Ja un kad vien iespējams, šādas mācības varētu veikt, izmantojot visu sabiedrību aptverošu un visas valdības pieeju, un pēc iespējas labāk izmantot visas esošās struktūras un vienības, piemēram, ātrās brīdināšanas sistēmu, Eiropas Kiberkrīžu sadarbības organizāciju tīklu (*EU-CyCLONe*), Tīklu un informācijas sistēmu sadarbības grupu, Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklu, kā arī Eiropas Izcilības centru hibrīddraudu novēršanai un privāto sektoru, ņemot vērā to būtisko lomu efektīvā reaģēšanā. Tam būtu jābalstās uz darbu, kas veikts saskaņā ar pastiprināto prakses kodeksu dezinformācijas jomā un ko veikusi Eiropas Digitālā mediju observatorija.

⁷ Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko izveido saskaņotas prasības iekšējā tirgū attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārredzamību un groza Direktīvu (ES) 2019/1937; COM(2023) 637 final.

⁸ Komisijas Ieteikums (ES) 2023/2829 (2023. gada 12. decembris) par iekļaujošiem un noturīgiem vēlēšanu procesiem Eiropas Savienībā un par Eiropas Parlamenta vēlēšanu eiropiskās būtības un efektīvas norises uzlabošanu, OV L, 2023/2829, 20.12.2023.

16. AICINA Augsto pārstāvi un Komisiju kopā ar dalībvalstīm rūpīgi analizēt 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās gūto pieredzi, sniegt Padomei visaptverošu atgriezenisko saiti par attiecīgo mehānismu, tīklu, rīku un pasākumu efektivitāti un ziņot par visām problēmām un trūkumiem, kas konstatēti pieejamajos rīkos, lai tos varētu novērst.
-